

Μια βραδιά στη μνήμη του Sir Patrick Leigh Fermor

Δελτίο Τύπου

Το Μουσείο Μπενάκη διοργάνωσε το βράδυ του Σαββάτου 17 Σεπτεμβρίου 2011 μια εκδήλωση αφιερωμένη στον Sir Patrick Leigh Fermor. Γνωστοί και φίλοι από την Ελλάδα και την Αγγλία, ανάμεσα στους οποίους ο Πρέσβης της Αγγλίας Δρ. David Landsman, ο διευθυντής του Βρετανικού Συμβουλίου Richard Walker, οι εκτελεστές της διαθήκης καθώς και η βιογράφος του, συγκεντρώθηκαν στο σπίτι του, στην περιοχή Καλαμίτσι της Καρδαμύλης, για ένα κρασί στη μνήμη ενός από τους πιο αγαπητούς Άγγλους φιλέλληνες. Η παιδεία, η ζεστασιά, η απaráμιλλη γενναιότητά του, η ζωντάνια και η ευγένεια του Patrick Leigh Fermor ζωντάνεψαν και πάλι στις καρδιές όλων όσων παρεβρέθησαν. Ήταν μια βραδιά συγκινητική.

Ο Sir Patrick Leigh Fermor απεβίωσε στις 10 Ιουνίου του 2011, σε ηλικία 96 ετών, στο Dumbleton της Αγγλίας. Για πολλά χρόνια ζούσε στη Μεσσηνιακή Μάνη, σε σπίτι που κατασκεύασε ο ίδιος σε σχέδια του Νίκου Χατζημιχάλη. Η σχέση του με το Μουσείο Μπενάκη κρατάει από παλιά· είχε επαφές με τον Αντώνη Μπενάκη και την Ειρήνη Καλλιγά αργότερα, ενώ διατηρούσε στενούς φιλικούς δεσμούς με τον διευθυντή του Ιδρύματος κ. Άγγελο Δεληβορριά. Στο Μουσείο Μπενάκη διάλεξε ο Patrick Fermor να δωρίσει εν ζωή το σπίτι του, με τη μεσολάβηση του κ. Τζαννή Τζαννετάκη, και το οποίο περιήλθε στο Ίδρυμα μετά το θάνατό του. Εδώ και αρκετά χρόνια είχε συμφωνηθεί από τον δωρητή και το Μουσείο ότι το σπίτι θα χρησιμοποιείται για τη φιλοξενία ερευνητών, ποιητών και πεζογράφων, που επισκέπτονται την Ελλάδα για να εργαστούν μερικούς μήνες. Παράλληλα για ορισμένα χρονικά διαστήματα το Μουσείο Μπενάκη θα έχει τη δυνατότητα ενοικίασης της κατοικίας προκειμένου να εξασφαλίζει τα έξοδα συντήρησης και φιλοξενίας. Τους επόμενους μήνες, μόλις ολοκληρωθεί η πλήρης καταγραφή της βιβλιοθήκης και του αρχείου και πραγματοποιηθούν οι απαραίτητες εργασίες συντήρησης του σπιτιού, η Διοικητική Επιτροπή του Μουσείου Μπενάκη θα γνωστοποιήσει τους τρόπους λειτουργίας του χώρου.

«Ο Patrick Leigh Fermor άλλωστε, ήταν περισσότερο Καρδαμυλίτης και λιγότερο Εγγλέζος· ένας καθαρόαιμος δηλαδή Μανιάτης, ένας πραγματικός Έλληνας, ένας πατριώτης θα έλεγα», ανέφερε ο διευθυντής του Μουσείου Άγγελος Δεληβορριάς. Και συνέχισε «Την αγάπη του μάλιστα για την Ελλάδα δεν την κατέγραψε μόνο σε όσα βιβλία της έχει

αφιερώσει, αλλά και στην επιλογή του τόπου που επέλεξε για να ζήσει. Αυτή ακριβώς η αγάπη φαίνεται και από την απόφασή να κληροδοτήσει το σπίτι του στο Μουσείο Μπενάκη, έναν πνευματικό οργανισμό ταγμένο στην υπηρεσία του τόπου μας... Από τους Έλληνες και από την Ελλάδα του μετέφεραν άλλωστε τα λόγια μου την ευχή για το καλό κατευόδιο, αλλά και τη βεβαιότητα ότι η αναχώρησή του δεν επρόκειτο να είναι οριστική. Γιατί θα παραμένουν ζωντανά τα ίχνη των βημάτων του στην Κρήτη και την Πελοπόννησο, στην Αττική και τη Ρούμελη. Όπως ζωντανές θα παραμένουν οι αφηγήσεις των βιβλίων του, οι αναμνήσεις όσων τον έζησαν από κοντά, οι ιστορικές καταθέσεις του στους βωμούς της ελευθερίας, οι αύρες μιας προσωπικότητας συναρπαστικής. Η ευγνωμοσύνη του Μουσείου Μπενάκη ειδικότερα θα μπορέσει, ωστόσο, να μετρηθεί μόνο κατά τον βαθμό που θα εκπληρώσει τις παρακαταθήκες και τις επιθυμίες του ανθρώπου που το ευεργέτησε.»

Το κείμενο της ομιλίας του διευθυντή του Μουσείου, κ. Αγγελου Δεληβορριά

«Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί φίλοι του Patrick Leigh Fermor και εξίσου αγαπητοί συμπολίτες του από την Καρδαμύλη,

Εκ μέρους της Διοικητικής Επιτροπής του Μουσείου Μπενάκη και της Προέδρου του, σας καλωσορίζω σε μια γιορτή που οργανώθηκε για να τιμήσει τη μνήμη του Patrick Leigh Fermor, στερεώνοντας τους δεσμούς που από τώρα και στο εξής θα τη συνδέουν και μαζί σας, και μαζί μας. Ο Patrick Leigh Fermor άλλωστε, ήταν περισσότερο Καρδαμυλίτης και λιγότερο Εγγλέζος· ένας καθαρόαιμος δηλαδή Μανιάτης, ένας πραγματικός Έλληνας, ένας πατριώτης θα έλεγα. Την αγάπη του μάλιστα για την Ελλάδα δεν την κατέγραψε μόνο σε όσα βιβλία της έχει αφιερώσει, αλλά και στην επιλογή του τόπου που επέλεξε για να ζήσει. Αυτή ακριβώς η αγάπη φαίνεται και από την απόφασή να κληροδοτήσει το σπίτι του στο Μουσείο Μπενάκη, έναν πνευματικό οργανισμό ταγμένο στην υπηρεσία του τόπου μας.

Ο Paddy, όπως τον αποκαλούσαν οι φίλοι του, ο Κυρ Μιχάλης κατά τους συντοπίτες του, ήταν ένας ήρωας μυθοποιημένος εν ζωή από την Ιστορία, ένας συγγραφέας καταξιωμένος διεθνώς από την αυστηρή κριτική των ομοτέχνων του, ένας άνθρωπος ακέραιος με σπάνια χαρίσματα και υψηλά ιδανικά. Δεν είναι, επομένως, συμπτωματικό πως είχε συνδεθεί με ότι καλύτερο διέθετε το ανθρώπινο δυναμικό της Ελλάδας, από τους συναγωνιστές του στα Κρητικά βουνά τον καιρό του πολέμου ως τους κατοίκους της Καρδαμύλης τον καιρό της ειρήνης· από τον μεγάλο ζωγράφο και επίσης ευεργέτη του Μουσείου, Νίκο Χατζηκυριάκο-Γκίκα, ως τον Τζαννή Τζαννετάκη, τον Μανιάτη αγωνιστή της αντίστασης κατά της χούντας, γνωστό πολιτικό και μεταφραστή του βιβλίου του για τη Μάνη, επίσης φίλο του Μουσείου. Στο σύντομο αυτό προσκλητήριο δεν μπορώ να μη μνημονεύσω τον Νίκο Χατζημιχάλη, έναν λαμπρό αρχιτέκτονα, φίλο κι αυτόν, από τον οποίο ο Fermor διεκδικούσε, αστεειυόμενος βέβαια, την πατρότητα των σχεδίων του σπιτιού που μας φιλοξενεί.

Αναφέρθηκα σε λίγους μόνο απ' όσους πραγματικά εκλεκτούς Έλληνες είχαν συνδεθεί μαζί του, επειδή, όπως και αρκετοί εξάλλου από τους Άγγλους φίλους του, δεν είναι πλέον κοντά μας. Με την ευκαιρία όμως της

αποψινής εκδήλωσης δεν θα ήταν επιτρεπτό παραλείψω τις θερμότερες ευχαριστίες του Μουσείου Μπενάκη προς τους εκτελεστές της διαθήκης του, τον Alexander Mitchell και τον Michael Casey, τους επιβλέποντες διαχειριστές της, την αγαπημένη Olivia Stewart κυρίως, καθώς και προς τους Έλληνες επόπτες της, τον Αντώνη Μασουρίδη, την Τόνια Γιαννίδη και τον Πέτρο Τζαννετάκη, τα δυο παιδιά του Τζαννή. Θα ευχαριστήσω, τέλος, την Artemis Cooper προκαταβολικά για τη βιογραφία του Fermor που ετοιμάζει, και από τη δική μας πλευρά την Ειρήνη Γερουλάνου μαζί με όλους τους άξιους συνεργάτες του Ιδρύματος που έχουν ήδη αποδείξει έμπρακτα το ενδιαφέρον τους για την προστασία και την ανάδειξη αυτού του σπιτιού.

Όταν έφυγε από τη ζωή ο Patrick Leigh Fermor, έλεγα πως οι στιγμές των αποχαιρετισμών είναι έτσι κι αλλιώς δύσκολες. Ότι γίνονται όμως ακόμα πιο δύσκολες όταν αυτοί που φεύγουν είναι δικοί μας άνθρωποι. Οι φίλοι που στάθηκαν πλάι μας σε κρίσιμες περιστάσεις, που μας αγάπησαν και για τα ελαττώματά μας. Ο Raddy είχε αγαπήσει και τους Έλληνες και την Ελλάδα. Την Ελλάδα διάλεξε για να κατοικήσει και τους Έλληνες για να συγγενέψει. Από τους Έλληνες και από την Ελλάδα του μετέφεραν άλλωστε τα λόγια μου την ευχή για το καλό κατευόδιο, αλλά και τη βεβαιότητα ότι η αναχώρησή του δεν επρόκειτο να είναι οριστική. Γιατί θα παραμένουν ζωντανά τα ίχνη των βημάτων του στην Κρήτη και την Πελοπόννησο, στην Αττική και τη Ρούμελη. Όπως ζωντανές θα παραμένουν οι αφηγήσεις των βιβλίων του, οι αναμνήσεις όσων τον έζησαν από κοντά, οι ιστορικές καταθέσεις του στους βωμούς της ελευθερίας, οι αύρες μιας προσωπικότητας συναρπαστικής.

Η ευγνωμοσύνη του Μουσείου Μπενάκη ειδικότερα θα μπορέσει, ωστόσο, να μετρηθεί μόνο κατά τον βαθμό που θα εκπληρώσει τις παρακαταθήκες και τις επιθυμίες του ανθρώπου που το ευεργέτησε.»

Άγγελος Δεληβορριάς
Καρδαμύλη, 17 Σεπτεμβρίου 2011